

V R T E C

Časopis s podobami za slovensko mladino s prilogo „Angelček“.

Štev. 2.

Ljubljana, dne 1. februarja 1917.

Leto 47.

Zimski spomini.

Otožen je obiačni dan,
nad zimsko plava pokrajino
in siplje z neba sneg droban,
vrtove beli in dolino.

A glej! razgrne se oblak,
dražestno solnčece posije,
pred njim zbeži megleni mrak
in čarovit nam kras odkrije.

Na snežnih gorah solnca zor
v srebrnih iskrah se zrcali,
na drevju pa v podkrilju gor
blestijo ivja se kristali.

Tako v življenju dan gorjup
tolažbe žarek zaleskeče,
ko sladek nas prešine up
prihodnje — a nadzemske sreče.

Gorislava.

Nekdaj — sedaj.

Ko bil sem deček mladolet,
z vrh hribčka gledal sem zavzet
in želel si v neznani svet.

Zdaj iz tujine zrem domov
lepoto ljubih mi vrhov
in hrepenim pod rodni krov.

Maksimov.

Kapelica na Smeču.

Pripovedka. — Spisal Jos. Vandoi.

II.

Pastirček Simonček je prignal živino domov in jo je privezal v hlevu k jaslím. Pri kmetu Mojčniku je služil Simonček, ki je bil reva in sirota, ker ni imel staršev. Umrli so že davno. Pri kmetu Mojčniku je imel vsega za potrebo in zato je bil zadovoljen. Krave je pasel, in kaj hoče še več? Delati mora človek, ker jela ni brez dela. To je vedel pastirček Simonček in je rad pasel. Samo, ko bi te preklicane Cike ne bilo! Ta Cika, ta pribita kravja stvar! Ta mu je delala s svojim bezljanjem preglavice. A tudi to je pretrpel pastirček Simonček. Hm, saj je vedel, da brez dela in skrbi ni jela.

Še tisti večer je izvedel, zakaj se je vrnila gospa Kunigunda, in zakaj je vsa črno oblečena. Po vsej vasi so govorili o tem in so žalovali. Sama gospa jim je povedala vse. Ej, resnično! Padel je v krvavem boju hrabri vitez Stojan. Žrtvoval je svoje mlado življenje za vero in domovino. Doli daleč ob zeleni Krki je legel v hladni grob, doli daleč... In gospa Kunigunda je oblekla žalno obleko in se je napotila v gorsko samoto. Tu bo živela sama zase, le spominu na svojega sina. Ljudje so slišali o vsem tem, pa so bili žalostni. Pomilovali so ubogo gospo Kunigundo, in so govorili ves dan samo o padlem vitezú Stojanu.

In tudi pri Mojčnikovih so govorili o tem pri večerji. Posebno še, ker je sedela pri mizi tudi stara preužitkarica Maruša. Takoj, ko je videla gospo Kunigundo, je hitela k njej. In njej je povedala gospa Kunigunda žalostno vest najprvo. Zato pa je vedela stara Maruša vse tako dobro. »Padel je v bitki,« tako je pripovedala Maruša. »Hrabro se je boril in je pobijal sovražne tolpe. V največjo gnečo se je zakadil in je sekal, da je bilo strah. Vsa vojska ga je videla in ga je občudovala. Toda kar naenkrat je izginil, in nihče ga ni videl več. Samo njegov vranec je še hrzal sredi sovragov in je bil s kopiti okrog sebe. A tudi ta je padel, zadet od sovražne svinčenke. Ej, vitez Stojan! Padel je sredi sovragov in najbrž so ga pokopali z njimi vred. Kajti nihče ni mogel najti njegovega trupla. O, vitez Stojan!«

Starka je umolknila. Samo ustnice je premikala, kakor bi molila. In vsi Mojčnikovi so molčali in so se žalostili za mrtvim vitezom Stojanom. Pastirček Simonček je pretrgal prvi molk. »Saj sem vedel, da je padel vitez Stojan,« je dejal in je pokimal z glavo. »Takoj sem vedel, ko sem zagledal gospo Kunigundo v črni obleki. Povejte, mati, ali so Uskoki res tako strašni, kakor pravijo? Dosti sveta ste že obhodili, mati. Nemara ste videli tudi vi že Uskoke? Kaj, mati Maruša?«

Starka je pokimala. »Videla, videla,« je odvrnila. »V mladih letih sem jih videla. Tam doli na Dolenjskem sem jih videla. Dà tè! V Šentpetru je bilo to. Prihrumeli so kot roji kobilic preko Gorjancev. Videli smo

ponoči velike kresove na gorah, pa smo znali vsi, kaj nam grozi. Še jutraj smo bili vsi v taboru kraj cerkve. In še preden je bilo poldne, so že navalili sovragi na nas. O joj! To je bila strahota! Kroginkrog so gorele vasi, in dim se je dvigal, da je kakor oblak zakril vso Trško goro. A okrog nas divji Uskoki. Streljali so v močno obzidje, da je pokalo kakor na sodnji dan. A tudi naši niso držali rok križem. To so vam padali kakor snopi. Zaman so poizkušali prelezti zidovje. Komaj so pokazali glave preko zida, že so se prekotalili mrtvi v jarek. To je bila bitka ves dan, da so se mi kar lasje ježili. No, pa se je bližal večer, in sovragi so se umaknili proti gozdovom. A drugi dan jih je zasačil oddelek krščanske vojske. In razbiti in tepeni so se razpršili na vse strani. Mi smo imeli pa spet zlati mir.«

»Res kruti morajo biti ti Uskoki,« je pritegnil pastirček Simonček. »Nemara taki niso bili niti pasjeglavci? Oj, da bi prišli tudi k nam gor! Poiskal bi si v pristavi svetlo sabljico in bi planil nadnje, kot je planil hrabri vitez Stojan. O, da bi prišli; samo, da bi prišli!«

»Tiho bodi, pobič prismojeni!« ga je zavrnila stara Maruša. »Glej ga, kako pregrešno govori! Take sovražnike kliče k nam! Križ božji, ti nas obvaruj nevernikov!« — In stara Maruša je sklenila roke, pa je pričela moliti. In vsi so molili za njo, a najbolj pobožno je molil pastirček Simonček. Potem pa so šli vsi spat. Kajti zunaj je bila že noč. Mirno je pogledal izza škrbastih snežnikov blede mesec in se je pomikal počasi med gorečimi zvezdami preko jasnega neba. Mir je vladal po zagorski dolini. Čulo se je samo žuborenje voda, ki so hitele med skalami daleč dol v meglene ravnine...

Gospa Kunigunda je živela tiho na pristavi, stoječi sredi sela Rovt. Le redkokdaj jo je videl kdo. A to samo takrat, ko se je peljala na lepem vozu v bližnjo Kranjsko goro k maši. Na vsem potu so se ji odkrivali možaki in otroci, ženske so jo pa pozdravljale sočutno. A gospa Kunigunda ni govorila z nikomer. Zaprta je bila v svoji pristavi in je žalovala in molila. Vsak dan je pošiljala svojo edino deklo na vas, da izroči revežem milodare. Nihče pa ni smel na pristavo. Tako je ukazala gospa Kunigunda, in nihče se ni upal delati proti njenemu povelju. »Uboga gospa,« so govorili vaščani. »Žalost jo umori, resnično jo umori... Daj ji Bog tolažbe, srčne tolažbe...«

Pretekli so tedni, in poletje se je že skoro nagibalo h koncu. Tedaj pa se je zgodilo nekaj, kar je pretreslo vso vas. Proti večeru je prijahalo v vas nekaj jezdecev. Pet jih je bilo po številu. Počasi so jezdili. Sredi njih je ležal na nosilih, pripetih med dvema konjema, mlad človek lepe postave. A obraz mu je bil krvav, in čelo mu je bilo zavezano z ovojem, ki pa je bil skozinskoz prepojen s krvjo. Pastirček Simonček jih je prvi zagledal sem z gozdnega paroba. Ne meneč se za živino, je stekel preko senožeti in se je pririnil skozi gnečo tik do nosil. Obstal je ondi ves začuden in je gledal na človeka, ki je ležal na nosilih. Spoznal ga je takoj — bil je vitez Stojan.

»Proč! Dajte nam prostora!« je zaklical jezdec, ki je jezdil vsem na čelu. Zavihtel je meč, da se je kar zabliskalo. Ljudje so se pa umaknili radovoljno. Zgrnili so se za jezdec, pa so stopali za njimi proti pristavi. Prvi jezdec je izpodbodel konja in je zdirjal naprej na pristavo. Skočil je s konja na dvorišču in stopil spoštljivo pred gospo Kunigundo, ki se je prikazala na pragu. In jezdec je pravil nekaj z živimi besedami. Gospa se je prijela za podboje in je skoro omahnila. Toda hipoma se je vzravala in je pohitela naproti jezdecem, ki so se bližali pristavi. Sklonila se je, pa je poljubila obraz svojega sina.

»Stojan! Stojan!« je zaklicala. A sin se ni premaknil niti za trenutek. »Stojan! Stojan!« je ponovila gospa Kunigunda. Sovražnikom si ušel, a nisi ušel rokam krutih razbojnikov. Stojan, ubogi moj sin!« — In gospa Kunigunda se je razjokala, in za njo so se razjokali tudi vaščani. A jezdec, ki so pogнали konje naprej proti pristavi. Kmalu so izginili za obzidjem in so zaprli vrata za sabo.

Ljudje so pa stali pred pristavo in so glasno ugibali, kaj da se je zgodilo. Domnevali so to in ono in so bili preglasni. Zato se je prikazal pri vratih jezdec. Mrko je pogledal po ljudeh in je zavihtel meč. »Kaj vpijete?« je zagrmel. »Ali ne veste, da potrebuje ranjen človek miru? Ali ne veste tega?« A ljudje se niso umaknili. Stara Maruša je še celo stopila pred jezdeca, pa ga je nagovorila pogumno: »Radi se umaknemo, radi, dobri vitez. Samo to vas prosimo, da nam poveste, kaj se je zgodilo. Radi imamo viteza Stojana, vsi radi. Zato nas pa skrbi in bi radi zvedeli, kaj se je zgodilo našemu vitezu. Dajte, povejte nam.«

Jezdec je izprevidel, da se ljudje ne bodo umaknili prej, dokler jim ne pove vsega. Zato pa jim je povedal vse takoj. Ni bil padel vitez Stojan v krvavem boju v vojski. Neverniki so ga le ujeli z zankami in so ga vlekli s sabo daleč v ptujo deželo in so ga prodali tam kot roba. A neke noči jim je ušel vitez Stojan. Dolge tedne je blodil po neznanih deželah, da je našel končno varno pot proti svojemu domu. Prišel je v mesto, da poišče svojo mater. A nje ni bilo več v mestu. Zato se je napotil vitez Stojan proti Rovtam s svojimi prijatelji. Že so zagledali sive snežnike in že so vzpodbodli konje k hitrejšemu diru. A tedaj je planila iz zasede tolpa razbojnikov in je napadla od strani kot volkovi. Vnel se je besen boj. Deset razbojnikov je že padlo; a tedaj se je zgrudil s konja vitez Stojan. Razbojniška sekira ga je zadela na glavo, da se je prikazala rdeča kri. Brez glasu je zdrknil vitez Stojan s konja in se ni več ganil. Ko so videli njegovi tovariši to, so planili še bolj besno na tolovaje. Do zadnjega so posekali vse. In potem so odvedli ranjenca proti domu.

Ljudje so poslušali molče to žalostno povest. Razšli so se nato v glasnem pomenku. Tudi pastirček Simonček je odšel. Naglo je odhitel proti gozdu, kjer so ga čakale mukajoče njegove krave. Mrak se je že delal, ko je prižgal živino oni dan domov. »Ej, vitez Stojan!« je ponavljala stara Maruša pri večerji. »Vitez Stojan! Vrnil se je in gotovo še okreva. Saj je še mlad in junaški kot kraljevič Marko.«

A vitezu Stojanu se ni povrnilo zdravje. Rana sicer ni bila globoka in se je kmalu zacelila. A kljubtemu ni okreval. Ležal je kakor mrtev na postelji in se ni mogel geniti. Samo z očmi je mežikal, ker govoriti ni mogel. Gospa Kunigunda je poklicala najboljše zdravnike, a noben ni mogel pomagati. Vsi so odhajali molče in so zmajevali z glavo, češ, čudna je ta bolezen, resnično čudna. Vitez Stojan je pa ležal naprej kakor mrtev in je mežikal z očmi. Po vsem bledem obrazu je bila razlita globoka žalost. Hotel je govoriti; toda samo malce je odprl usta, a jezika ni mogel premakniti. Mati je sedela kraj njega nočindan. Venomer je govorila in je božala sinovo shušano lice: »Kako ti je, dragi sinko? Kako ti je? Saj okrevaš in boš spet jezdaril ponosnega šarca. Potrpi, sinko! Bog se usmili tebe in mene.« — A vitez Stojan jo je gledal žalostno in je mežikal z očmi.

Po vsej vasi so govorili ljudje o tej čudni bolezni. No, pa je bila res čudna ta bolezen. Saj ji niti najslavnejši zdravniki niso vedeli imena. Niti za zdravila niso vedeli in so odhajali brez uspeha. Samo stara Maruša je nekaj namigavala, kakor da bi ona vedela za zdravilo, ki izleči bolnega viteza Stojana. Ljudje so ji prigovarjali, naj že vendar enkrat pove, kaj misli. A stara Maruša je zmajevala z glavo, pa je odgovarjala: »Kaj se boste! Čemu naj pa pravim, ko je vse brezuspešno? Ni več poguma na svetu in ga ni več! A moje zdravilo zahteva poguma, ki se ne ustraši ničesar. Kaj naj vam pravim, ljudje božji.«

Zaman je bilo prigovarjanje; starka se ni vdala. Radovednost se je pollaščala ljudi, in polastila se je tudi pastirčka Simončka. Tisto soboto popoldne je premišljeval Marušine besede. Ej, da bi vedel on za pravo zdravilo! Takoj bi se napotil, četudi v deveto deželo, pa bi poiskal tisto zdravilo. Kaj bi se bal in plašil? Za hrabrega, dobrega viteza Stojana bi dal življenje, če treba, pa bi se bal naporov? Ah, ne! — In pastirček Simonček je ugibal in razmišljal. Sedel je na gozdnem parobu in si je podpiral glavo. Danes mu ni zbežljala Cika niti enkrat, in zato je lahko razmišljal. In naposled se je le domislil pravega; kajti hipoma je poskočil in je zavriskal. Domislil se je pravega, domislil se je pastirček Simonček, pa bo tudi storil tako. Na! ... In pastirček Simonček je zgnal svoje krave skupaj, pa jih je pogнал proti domu, dasi še ni bilo zašlo solnce za gore.

Hitel je naravnost v čumnato, kjer je stanovala stara Maruša. Stopil je pred njo, pa ji je pričel govoriti pogumno: »Mati, dejali ste, da veste za zdravilo, ki bi pomagalo vitezu Stojanu. Dejali ste tako, mati, in ste dejali tudi, da ga ni več na svetu človeka, ki bi mogel prinesiti to zdravilo. Dejali ste tako, mati. A jaz vam povem, da se ne bojim ničesar. Za viteza Stojana dam tudi življenje. Čemu bi se strašil naporov? Povejte mi, mati, meni povejte, kje raste tisto zdravilo? Ponj grem, boste videli, grem ponj. Siromak sem in nimam ničesar. A za viteza Stojana dam življenje, mati.«

Stara Maruša je sklenila roke, pa ga je gledala vsa začudena. »Glej ga no, paglavca!« je izpregovorila. »Kako ti govori to otročè! Ali si znorel, ker govoriš tako? Ti bi se upal po zdravilo, ti, ki si še otrok? Ej, ej! Niti odrasel človek si ne upa, pa bi si upal ti? No, no ...«

»Dajte, povejte rajši, mati,« je prosil pastirček Simonček. »Lepo vas prosim, povejte mi. Čuval me bo Bog in angel varih bo hodil z mano. Povejte mi, mati, oh, povejte!«

Ženica je zmajevala z glavo, pa ga je gledala venomer. »Ne govori vendar tako, Simonček, tako ne govori!« je dejala in je bila ginjena. »Premlad si še, Simonček, za tako težavno pot si še premlad. Vitez Stojan še ozdravi. Le veruj mi, O, gotovo se še najde pogumen človek, ki pojde na težavno pot. Res, gotovo.«

A pastirček Simonček se ni vdal. Vedno in vedno je tiščal v Marušo, a ta se ni vdala. Pastirček Simonček je uvidel, da so njegove besede zaman. Zato je pokleknil pred starko in je dvignil roke. »Na kolenih vas prosim, mati, povejte mi! Siromak sem in sam na svetu. Rad umrjem, samo da bo zdrav dobri vitez Stojan, ki ga imam tako rad. O, povejte mi, mati! Za zdravilo mi povejte! Na kolenih vas prosim.«

Starka ga je gledala in se čudila. Solnce je bilo že zatonilo, in visoki snežniki so žareli v škrlatni barvi. In tista škrlatna zarja je svetila naravnost skozi okence v malo čumnato in je osvetljevala mladi obraz pastirčkov. Starka se je zgenila. Kajti zazdelo se ji je, da obkroža to glavo zlata krona, bleščeča se v jasni barvi. Ves pastirčkov obraz se je svetil, kakor da gori v nekem čudnem, nepojmljivem žaru. Zdrznila se je starka. Za korak je stopila nazaj in se pokrižala. V srcu pa se ji je dvignila hipoma misel, da je Simonček vendar tisti človek, ki prinese vitezu Stojanu zdravilo.

»Vstani, Simonček!« je rekla hipoma. »Vstani, ker ti vendar povem.«

Pastirček Simonček je vstal. Izginila je tista zlata krona z njegove glave; kajti zarja na snežnikih je tudi izginila, in mrak se je vlegel čez dolino. »Simonček,« je rekla stara Maruša, in glas se ji je tresel, »Simonček, zdi se mi, da si res ti tisti, ki prinese vitezu Stojanu zdravja. V tej uri se mi je zazdelo tako. Zato ti pa povem vse. — Glej, visoko v gorah, na nepristopnih skalah gori rase planinka, ki ima trinajst lističev. Edina je na vsem pogorju, in težko jo je najti, zelo težko. Oj, koliko trudov stane človeka, preden jo zasledi. A kake so težave šele potem, če jo hoče človek utrpati! Gladke so stene in navpične, a pod tabo zija grozen prepad, kakor žrelo, da te pogrezne v svojo globočino. Simonček, slab deček si, in ne verjamem, da ti dosežeš planinko s trinajstimi lističi. Gorje mi, ne verjamem.«

A Simonček se je posmejal. »Dobim jo, mati,« je odgovoril, »boste videli, da jo dobim. Še jutri jo grem iskat, mağari na snežnike. Še jutri bo zdrav vitez Stojan. Le meni verjemite, mati, samo če smem. Samo molčite, mati, in ne povejte nikomur, kam da grem.«

Pastirček Simonček se je spet zasmel. A potem je kar oddirjal iz čumnate. Stara Maruša je pa stala s sklonjeno glavo kraj okna. »Bog ga ohrani!« je zamrmrala. »Zlat dečko je to in škoda bi bilo zanj... Bog ga ohrani! Molila bom zanj, vso noč in ves dan bom molila zanj...«

Pastirček Simonček pa je že dirjal v hlev. Stopil je pred Ciko in jo je stresel za rogove. »Ti, Cika, ti, priguļjena Cika!« ji je rekel. »Bezljala si mi vedno in vedno mi boš še bezljala. A to ti povem danes, ti Cika, da ni bilo lepo od tebe, da si mi tako nagajala. To ti povem. Glej, jutri pojdem pa na gore, po tisto planinko pojdem, ki ima trinajst lističev. In z njo prinesem vitezu Stojanu zdravje. Ali pa veš tudi, kaj se pravi to? Kaj, če se ne vrnem nikoli več, ti Cika? In komu boš potem nagajala ti in bezljala? Kaj, ti Cika?«

Krava ga je gledala, kot bi ga razumela. Potem se je pa sklonila in je pritisnila svoj gobec na pastirčkovo ramo, kakor bi ga hotela prositi odpuščanja. Simončku se je topilo srce in bil je globoko ginjen. Pobožal je Ciko po raskavih rogovih in ji je rekel: »Saj nisi hudobna, ti Cika. Samo malo prismojena. Pa kaj hočeš? Kdo pa je čisto popolnoma pameten?«

Pastirček Simonček je stopil k vratom. Še enkrat se je ozrl po svojih ljubih kravicah. »Mu-mu,« je zamukala takrat Cika z visoko dvignjeno glavo. Hotela se je skoro strgati z verige. A pastirček Simonček se je samo posmejal. Šel je iz hleva, pa je zaprl vrata. Stopil je na dvorišče in je pogledal v nebo. In videl je nad sabo stotisoč zvezdic, ki so migljale prijazno in pokojno na nebu. Mesec, velik in svetel, je plaval med njimi in je razlival blede luč po dolini...

(Dalje.)

Očetova smrt.

Slika.

asna zimska noč je.

Zunaj pogrinja naravo bel prt, ki se medlo leskeče v bledem mesečnem svitu. Od hišnih streh vise dolge stožaste sveče, ki bolj kot toplomer kažejo, da je nocoj mraz, hud mraz. Vse je mirno, vse je zastrto v tihi sen, le od časa do časa zalaja pes v vasi, da predrami nočno tišino; potem pa je zopet vse mirno, grobnotiho.

Po lipenski vasici so že povsod pogasili luči in sladko počivajo; samo tam na gorenjem koncu vasi je še razsvetljena ena hiša. Stopimo noter in poglejmo, kaj se godi! Majhna je izbica, pa čedno urejena in prikupljiva. Stene so lepo pobeljene in po njih vise nabožne slike: velike in male, v črnih in pozlačenih okvirih. Ta predstavlja sv. Družino, druga svetega Jerneja, tretja Marijo in vice in dalje in dalje. Dolga je vrsta teh slik. Res niso umetniško dovršene, a družini ravnotako mile kakor bi jih bil slikal kak Rafael ali Rubens ali kdo drugi slavnih slikarjev. Ene teh slik so stare, slikane še na steklo z neokretnimi potezami; druge pa nove, tovarniško delo s podpisi svetnikov v različnih jezikih. Drugega ni na steni posebnega, kakor nad vratmi je rdeča polica, na kateri so vsakojake drobnarije: vžigalice, milo, ščeti in drugo tako blago; na drugi

steni so pa kljuge, raz kojih visé svedri, nekaj obleke in dve zakrivljeni palici. Ob stenah so še debele lesene klopi in zelena velikanska peč dobrodejno širi gorkoto po sobi.

V kotu stoji bukova miza, pogrnjena s prtom domačega platna, napol ubeljenim, napol pa neubeljenim: tako namreč tod belijo platno.

Sredi mize stoji srednje velik, rdeč križ. Na njem visi pozlačen Kristus in pod njim je pozlačena mrtvaška glava. Pred križem gori z velikim utrinkom lojeva sveča, ki pa le slabo razsvetljuje to malo sobico — poleg goreče pa leži še druga rdeča voščena sveča, prinesena s Svetih Višarij. Blagoslovljena je za zadnjo uro.

Na beli postelji leži bolnik, ki težko sope. Roke ima sklenjene nad prsmi, in rožni venec ima ovit okrog velih prstov. Upali in mrtvaško blede obraz in osteklene oči pričajo, da mož ne bo dolgo — morda ne bo več dočakal niti drugega jutra. Ob postelji sedi na stolu najstarejša hči, dekle osemnajstih let, da pazi z ljubečim srcem in s solznimi očmi na vsak dih in migljaj očetov, da mu postreže in tako olajša zadnja trenutja dragega življenja.

Ob beli mizi pa sloni mati, skrbna žena, in si od časa do časa briše z belim, platnenim predpasnikom od pekočih solz rdeče oči. Mnogo noči je že prečula uboga reva, mnogo grenkih solz že pretočila; a kaj še bo, ko bo ostala sama in njena družica beda in siročina. Sama ob strani mladoletnih in nepreskrbljenih otrok! To misli — in obilnejše solze ji orosé od tug zgubano lice.

Na klopi pri peči pa sedi desetletni sin Mihče in dremotno zrè v blede očetov obraz. Kako ga premačuje spanec, a ne sme zaspati iz ljubezni do očeta, čeprav je prečul bedé že precej noči. Na drugi strani pa leži na klopi njegov mlajši bratec, petletni Francek. Nič nima postlane; samo pod glavo mu je mati porinila bratovo suknjico; sicer pa na goli klopi tako sladko spi kot bogataš na mehkih blazinah, če ne slaje.

To je družina, ki je nocoj zbrana ob smrtni postelji očetovi. Vse je tiho, samo enakomerni tik-tak čistiljive stenske ure dramí molk in tihoto. Ura kaže že na polnoč, kmalu se bo začel drugi dan.

Tedaj se predrami oče iz polsnà in začne s tihim, težko umljivim glasom: »Vidim, da se bomo morali ločiti! Bog bo že skrbel za vas, saj On nikogar ne zapusti.« Žena in otroka začnejo jokati.

Pa oče nadaljuje: »Nikar ne jokajte. Mar lí ne boste imeli v Boгу skrbnejšega očeta, kakor sem bil jaz in more sploh kdo biti? V nebesih se zopet snidemo, če boste živeli po mojih naukih. Ti Franca in ti Mihče, pojdita sem, da vama govorim zadnje besede in vaju blagoslovim, preden umrjem. Ako je vama kaj sveto (dozdaj sta bila pridna), bosta poslušno izpolnjevala tudi zadnje moje nauke, mojo oporoko: Slušajta mater in nikdar je ne žalita! Boga imejta vedno pred očmi in vajin vzor naj bo Marija, najčistejša Devica. Pridna bodita in rada delajta; a ne hrepenita po bogastvu in po brezdelnem življenju. Vidita, tudi jaz sem bil reven in reven umrjem; pa mi vendar ni nič žal, dasi vam ne morem zapustiti

bogastva. Saj bogastvo še ni sreča, ampak sreča naša edina na zemlji je strah božji in mirna vest. Tega nam pa ne dá bogastvo. Če bosta pridna in pobožna, vaju ne bo zapustil nebeški Oče in vama bo dal tudi vsakdanjega kruha... Bodi dosti, kajti težko govorim in moči mi ginejo.»

Ob teh besedah položi oče tresočo desnico na sinovo glavo in njegove ustnice zašepetajo blagoslov.

Nato blagoslovi še hčer in se poslovli od ljubeče žene. Nato pa umolkne. Sin zajoče in njegove solze kapajo na bele rjuhe. Dasi ne vé, kaj je to smrt in ločitev od ljubega očeta, ga je govorjenje očetovo pretreslo in mu posililo solze v oči.

Čez nekaj časa oče spet izpregovori: »Molite rožni venec, jaz težko izgovarjam, pa svečo mi užgite in dajte v roko...«

Tedaj se oglasi pretresljiv jok, kakor bi bil oče že umrl.

»Ljubi moji, saj nisem še umrl. Pa bolje je, da molite kot jokate; molitve vsi potrebujemo, a najbolj jaz.«

Nato domači ugone njegovi želji in mu dajo v roko gorečo svečo.

Mati začne moliti rožni venec, hči in sin pa ji odgovarjata. Skraja tudi oče moli za njimi, a glas njegov je čim dalje slabši in slabši in naposled utihne...

Ura udari polnoči in se hkrati steče, — ustavi. Prestrašeni pogledajo molivci kvišku in k očetu. Svečo še vedno drži krčevito v desnici in v levici molek, a duša se je že ločila od telesa in je šla nad jasne zvezde uživati plačilo in radost, katere svet ne more dati.

Oče je umrl lahke smrti; saj je bil poštenjak v življenju in za smrt lepo previden in pripravljen, zaspal je brez boja v smrtni sen...

Žena in otroci pa spet obupno zajočejo, da bi se smililo mrzlemu kamnu, a očeta ne morejo več priklicati v življenje nazaj, ne morejo ga več prebuditi.

Tudi najmlajši sinek se vzbudi — in ko čuje druge jokati, začne tudi on, dasi ne ve, kaka izguba ga je zadela.

Iz hiše se čuje jok ob mrzlem truplu očetovem, iz daljave pa zateglo lajanje psov, ki motijo nočno tišino, jasno zimsko noč. Na nebu pa migljajo zvezdice, in luna prijazno seva na hišico, kateri se je to noč podrl najzanesljivejši steber.

Angelar Zdenčan.

Prijateljstvo.

Prijateljstvo — beseda stara, kako lepo se ti glasiš, kot pesem iz prelepih časov v ušesih naših ti zveniš.

Prijateljstvo je ista misel v krepostnih, lepih dušah dveh, je ista želja v dvojnih prsih, je ista solza v dveh očeh.

Turjaški.

Od doma!

o bi bila ti meni preje povedala,« je izpregovorila Kosminova stara mamica k svoji snehi, »bi ne bila nikdar verjela, da ima naš Stanko tako dobro srce.«

Stanko je dopolnil osemnajsto leto, pa je moral k vojakom z drugimi svojimi vrstniki.

Izpočetka so se nam zdeli taki vojaki otročji, ker smo bili vajeni dozdej rusih brkačev, toda privadili smo se jim in občudujemo jih, ker vrše svoja vojna opravila kot stari izkušeni bojovníki. Brez strahu in pogumno se drže, ko zvedo, da jih hoče cesar na vojsko, prav tako kot se glasi naša narodna:

Kaj maramo mi,
ki smo fantje mladi,
soldatov pomanjka,
pa pojdemo mi.

Tudi naš Stanko je bil tak. Za svoja leta lepo razvit in krepak mladenič, se ni bal vojaške suknje. Toda nekaj drugega se mu je pripetilo, cesar ni pričakoval niti sam, niti drugi.

Prišlo je namreč do slovesa. Ko si je dva, tri dni pred odhodom zbiral in urejal potrebščine svojega prihodnjega poklica, se je nenadoma približala zadnja ura v krogu domačih. Tedaj je bilo pa treba napolniti torbico! Premajhna je bila! Napolnil je še drugo manjšo in jo privezal kot priklado k prvi.

Toda poglavitno: skledica namreč še ni bila spravljena. A kaj to? »Privežem jo pa kar tu zunaj, se bo vsaj poznalo, kdo sem.«

Ni šlo drugače — treba je bilo odriniti!

Pogumno in vedrih lic je Stanko podal svojo desnico povrsti od najmlajših starejšim. Pogumno in vedrih lic — saj ne gre naravnost v »ogenj«, in tudi tam ne zadene vsaka krogla, in se ne razpoči vsaka granata.

Tudi pri materi — oče namreč je že pri trênu — ki ima solzne oči strahu za sinov dušni in telesni blagor, Stankotu še ne klone navdušenost, toda stopiti je treba še k stari materi.

Visoko v letih ženica že ni več lahko prenašala otročjega vrišča in trušča, tudi prah, ki so ga dvigale otroške viharne igre, ni bil več za njena pljuča; zato se je najrajši umikala v svojo tiho sobico. Ondi je prebiral jagode na molku, natikala očala in listala v Kempčanu in v drugih častitljivih molitvenikih. Na vrsto je prišlo vsak dan, posebno v jasnem solnčnem svitu, tudi šivanje, saj pri bojevitem otroškem življenju se odpre marsikatera rana na rokavu, hrbtu ali kje drugje, in bolj potrpežljivega zdravnika za take poškodbe razen Kosminove stare matere ni bilo.

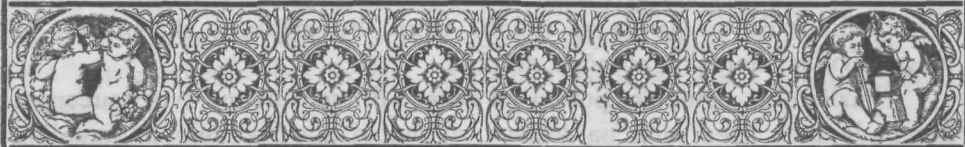
Tja noter v to tiho sobico je stopil naposled Stanko pogumnega koraka.

Mamica je uprla svoje dobre oči v mladeniča in mu stisnila desnico.

»Tako, zdaj ni drugače, da greš. Bog in ljubi angel varih naj bo s teboj, koder boš hodil!«

Slovo.

Iz stáricínih očí je posijala ljubezen in skrb za vnuka.

»Morda se ne vidi va več. Stara sem, in vsak čas me Bog lahko pokliče.«

Že pogled na blago starko, in zdaj še te besede, so vzele Stanku ves pogum. Povesil je obraz in oči, ki so se zalesketale v solzah. S težavo je spravil skoro nerazumljiv »Z Bogom« iz prsi, ko je stisnil še enkrat roko varihinji in veliki dobrotnici svojih mladih let.

»Da, nikdar ne bi bila verjela,« ponovila je stara mati, »da ima naš Stanko tako dobro srce,« ko sta se s sneho-materjo še dolgo ozirali na oni ovinek, ki je vzel Stanka — vojaškega novinca.

No, Kosminov Stanko je bil otrok, kot so drugi otroci. Dokler ni shodil, je bil v naročju pri materi, še večkrat pa pri stari mamici. Ko je shodil, se je pa držal zopet teh dveh za krilo. Ko se je pa postavil sam na svoje noge, je pa vendar semtertja zgrešil ravnotežje in je šele na tleh dobil stalno podlago, klical je zopet mater ali staro mamico.

Ko je dobil pa prve hlače, tedaj pa ni rabil več ne matere, ne stare mamice in jih ni tudi več slišal, če so ga klicali v hišo in sobo.

Kamorkoli si pogledal, izza vsakega ogla je ali pogledal Kosminov Stanko ali pa je izginil za njim.

Tak je bil Kosminov Stanko!

Danes mu je stopila pa vsa ta ljubezen in skrb dobre stare mamice pred spomin in to mu je zaprlo besedo. V prsih mu je zastal izraz hvaležnosti, pa ga je odnesel tudi v vojno službo in ga nosi še vedno skritega v svojem srcu.

In take skrite hvaležnosti je še mnogo na svetu. To naj bo staršem, vzgojiteljem in dobrotnikom v tolažbo.

Ferdinand Gregorec.

Želje.

(Japonska povest. — Zapisal Maksimov.)

tarček je pripovedoval: Resničnost stavka, da človek ne sme biti suženj svojih želj, mi potrjuje sledeča zgodba, ki sem jo pred kratkim bral.

Živel je nekje moder, nadarjen mož, ki se je pa dal tako daleč zapejljati, da je prišel ob hišo in premoženje.

Ubog kot berač se je izogibal človeške družbe in blodil po samotnih gorah, zastrih z meglami. Truden se vsede nekoč na skalo in začne razmišljevati o svojem življenju.

Toliko, da se ga že ni polotil obup, ko priplava skrivnostno do njega sivolas, beraško oblečen starček.

Pazljivo ga ogleduje, potem pa reče: »Bil sem nekoč tvoj součenec.« Ko pade mož pred njim na kolena, zgubanči starček čelo in nadaljuje:

»Tudi ti si razmišljeval o vsebini in pravilih tega življenja kot jaz nekoč. A tvoje omahujoče srce je bilo močnejše kot ti in te je pripeljalo na rob prepada.

Nasprotno sem pa jaz premagal svoje srce in se držal svete postave: Postal sem duh, obdarjen z nadnaravno močjo, čigar volji se ne more tukaj protiviti nobena stvar. Posnemaj moj zgled: Izpremeni svoje misli, misli vedno na dobro in izkušaj živeti brez željâ!»

Ko mož spozna, da je starček obdarjen z nadnaravno močjo, se začne po sili solziti, proseč: »Strahovito trpim lakoto in žejo! Vzvišeni duh, spomni se prijateljstva, ki je naju včasih vezalo! Usmili se me in potolaži mojo lakoto! Celó življenje ti bom hvaležen za to!«

Starček smehlja de: »Ti si kot kremen v peči in trpiš zaradi svojega poželenja. Topot pa ustrezem tvoji želji.«

Zakliče glasno: »Hamu!« in takoj se pojavijo vreče riža, štori do pet tisoč po številu.

»S to zalogo riža,« pravi starček, »se lahko preživljaš celo življenje. Kdor ima vse, ne želi ničesar več, pravijo. Upam, da tudi ti ne boš imel nikake želje več.«

»Tvoja dobrotljivost me zadovoljuje,« reče ta, »vendar imam še malo prošnjo. Dal si mi pač riža v izobilici, a to mi malo koristi, ker nimam kašče, da bi ga zaklenil. Če ti je mogoče, preskrbi mi še to!«

Duh se oglasi nevoljno: »Ali bi si ne mogel kašče sezidati s tem, da prodaš nekaj riža, nezadovoljnež? Pa ker sem ti uslišal prvo prošnjo, ti hočem še drugo. »Hamu,« zakliče vnovič, povzdignivši kazalec.

V hipu se je dvignilo iz zemlje mnogo kašč, ki so prevzele riž.

»Ali si sedaj zadovoljen?«

»Da,« pravi klečeči veselo, »a ker si mi sezidal te prelepe kašče, mi usliši še največjo željo. Tvoja dobrota je brezmejna in me napolnjuje z radostjo. Premisli to: Pač so te kašče, napolnjene z rižem, prelepo darilo, toda ali ne rabim tudi stanovanja? Ali bi ne pogrešali ljudje stanovanja in dolžili velikega duha zanikarnosti, videč prelepe, z rižem napolnjene kašče? Bolelo bi me, če bi o tebi tako govorili!«

»Že vidim, da se moram vdati tvoji želji, enak človeku, ki izroči na širnem morju ladjici svojo usodo.«

Zakliče zopet: »Hamu,« vzdigne prst, in takoj se pojavijo prekrasne hiše, polne lepoticja in bleska, lepe kot mikadova palača.

»O hvala, tisočkrat hvala!« zakliče mož, dotaknivši se devetkrat s čelom zemlje. »Riž in kašče in to bivališče — sedaj nimam v resnici nikake želje več. Pa vendar — ali se ne bodo smejali norcu, ki ima toliko blaga, a niti enega novca? Razmišljuj o tem! Če mi še to dovoliš, vzvišeni duh, če mi daruješ še pet ali šest skrinj polnih zlata in srebra in tri ali štiri omare najlepših oblek, potem nimam nikake želje več; ne bom te nikdar več nadlegoval s prošnjo, ki bi bila večja od laska novorojenega deteta!«

V začetku duh ne najde besedi v svoji jezi. Potem si pa misli: Temu človeku sem naklonil že toliko, da mu lahko dam še to; menda bo vendar konec njegovih željâ.

»Hamu!« zakliče zopet, vzdignivši prst. V hipu se prikažejo skrinje in omare, napolnjene z zlatom in srebrom in z dragocenimi oblačili, štiri do pet tisoč po številu.

Pri tem pogledu pade mož na svoje obličje in s solzami v očeh zajeclja: »Hvala, hvala!«

Tedaj se mu duh nasmehlja in pravi: »Ali se ti je poželenje že pomirilo, ali ti hočejo morda še nove želje dvigniti glavo?«

Ne da bi obrnil pogled kvišku, zašepeta mož: »Kaj vprašaš! Samo male, brezpomembne prošnje imam še, ki se ne dajo primerjati zakladom zlata in srebra, oblek in palač.«

Duhu se čelo zmrači in vpraša: »Kake so te male prošnje, ki se ne dajo primerjati z zlatom, srebrom, palačami in kaščami?«

»Nekaj, kar bi vse dosedanje tvoje dobrote in naklonitve zasenčilo: Daj mi svoj vzvišeni čudodelni prst!«

Tedaj se duh v jezi vzravna in sklene nenasitneža uničiti...

Ljudje so prav taki kot ta mož: Če so bogati, si žele še več, dokler jih lakomnost ne pogubi.

Človeško življenje ima svoje meje; če se vdamo samim željam in hrepenenjem, ki ne poznajo mej, ali najdemo kdaj mir?«

Beseda, ki jo je zaklical duh, kadar je povzdignil prst, je nekaj posebnega. »Hamu« pomeni polovico. Razumete sedaj? Nič ni tu popolnega. Kdor pa je zadovoljen s polovico, mu postane ta polovica vse!...

Zimski čar.

Tiho padajo zunaj snežinke na zemljo in odevajo naravo s plaščem, sličnim hermelinu, posutim z milijoni in milijoni biserov. Celo neznatnim pokrajinam pristoja bela zimska odeja. Vsak kol nosi čepico. Golo grmičevje je kakor posuto s cvetjem. Vsaka travica, vse krogingkrog leskeče v deviškem blesku.

Bajnokrasen je pozimi gozd. V jasnih dneh je enak ledeni palači, ki jo prepleta najkrasnejši pajčolan raz vejo na vejo. Sveta, božanska tišina vlada v blestečih gozdnih dvoranah. Oddaljeno zvonjenje, glas ptiča, žuborenje potočka moti svečano, sanjavo tišino. Praznuje gozd tedne in tedne trajajoč Božič. Praznuje ga v tihem začudenju, nemi svečanosti. Tisoč lestencev žari na vejah in nebroj lučic plapola na grmičevju.

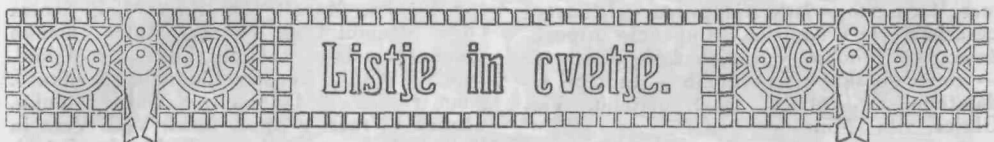
A divnejši še je zimski kras in čar v gorskem svetu velikanov. Sneženi pajčolan jih odeva kakor tančica polnobarvna in oblikotvorna. Razločno jasno se loči gorski greben od temne modrine ozračja. Kjerkoli zre človek čudo zasneženega gorskega sveta, povsod mu zasiže nasproti sled

Stvarnikov. Vsakdanja bridkost se mu izloči iz duše. Zazdi se mu, da se z gorskih velikanov ozira narava po svojem Stvarniku v še lepšem ozemlju gori, gori. . . V rohnenju viharjev in tuljenju vetrov trepeče hrepenenja polna pesem. V večerni zarji zažare gore. Potočki zažubore in v veselem teku hite nizdol; kakor bi se čulo ploskanje rok nad toliko krasoto.

Kako veličastni, slikoviti so ti prizori, ki jih nudijo solnce, mesec, zvezde, veter in oblaki neprestano v ledenem gorskem svetu!

Bolj kot kdaj preje nas vabi narava, da iščimo v njej tolažbe in leka v teh težkih dneh. Že se dnevi daljšajo. Solnce z večjo močjo topi snežno odejo. Skoro povsodi je že čuti šustenje kakor izgubljen pozdrav oddaljene pomladi.

Fr. Zupančič.

Modrost v pregovorih, domačih in tujih.

Iskati.

Čim počasneje kdo išče sebe, tem hitreje najde Boga.

Kdor veliko išče, mu veliko manjka.

Kdor dolgo išče, ne mara dati.

Išči, pa boš našel. — Kdor išče, ta najde.

— Kdor išče, ta najde; kdor spi, temu se sanja. — Kdor išče, ta najde; kdor nič ne najde, je slep.

Kar je kdo iskal, to je našel.

Kdor nič ne išče, nič ne najde.

Mnogi iščejo, pa le malokdo dobi.

Marsikdo išče kaj, česar noče najti.

Ko bi iskali, kar bi morali, bi imeli vedno to, kar bi hoteli.

Kdor išče, česar ne sme, ta najde, česar ne mara.

Vsakdo išče sebi enakega.

Vsakdo išče svoj dobiček.

Reki. Kar si iskal, to si našel.

Iščeš konja (osla), pa jahaš na njem.

Išče včerajšnjega dneva. — Išče dlako v jajcu. (Kaj takega, kar ni mogoče najti.)

Išče iglo v senenem kupu.

Iskra.

Iskre napravijo ogenj.

Tudi majhna iskra svetí v temi.

Majhna iskra (iskrica) napravi večkrat velik požar (velik ogenj). — Majhna iskra požge velik gozd.

Veliko isker napravi velik ogenj.

Ena sama iskra lahko požge celo stanovanje. — Ena sama iskra lahko razžene celo smodnišnico.

Iskra, ki v vodo pade, je izgubljena. Iskro je treba zatreti, preden se vname plamen. — Iskro pogasi, dokler je čas. Kdor iskre seje, bo plamen žel. Kdor se iskre boji, ne postane kovač.

Iti.

Kdor ne gre, ne pride.

Ta gre daleč, ki se nikoli ne vrne.

Čim dalje greš, tem dalje ti kažejo.

Ne gre vselej tako, kakor kdo hoče.

Če ne gre, je treba drugače začeti.

Ne glej na to, kar gre, marveč na to, kar pride.

Kdor hoče daleč iti, mora zgodaj vstati.

Kdor hoče daleč iti, mora počasi hoditi.

Nekateri gredo zgodaj, nekateri pozno domov. (Nekateri umrjo v mladosti, drugi v poznejši dobi.)

Reki. Tja jih gre pa še več. (Če kdo mahne, pa ne zadene.)

To gre z volovsko pošto (kot po polževi tekalnici).

To gre kakor blisk (kakor izstreljena krogla).

Gre, kot bi ga vsaka stopinja stala cekin.

Pojdi se solit!

Nove knjige.

1. **Iz moje celice.** M. Elizabeta, O. S. Urs. Ljubljana 1916. Založil uršulinski samostan v Ljubljani. Cena: vez. 3 K 80 vin., broš. 2 K 20 vin. — Mnogoštevilne nežne in izborne poezije M. Elizabete, priobčene v različnih časnikih, so slovenskemu občinstvu dovolj znane, da jih ni treba šele hvaliti in priporočati. Zato nas tembolj veseli, da so te krasne cvetke, zbrane in povite v okusne vence z napisi: »V svitu večne luči«,

»Rosa mystica«, »Med limbarji« in »Kjer mirte cveto«, izšle v posebni, tudi po vnanji obliki prikupni knjižici. Vse je idealno v tej zbirki in bogoljubna plemenitost preveva v lepi besedi in v pesniškem vzletu dovršene pesmice. Zlasti bodo našle resno misleče deklice tu najboljšo dušno hrano, četudi nimajo poklica za samostansko življenje.

2. **Veliki cesar.** Spisala gospa Ivanka Klemenčič. Izdal Fr. Petrič, mestni učitelj v Ljubljani. Samozaložba. Tiskala Katoliška tiskarna 1916. Cena 1 K, po pošti 1 K 20 vin. — Knjižica je bogato ilustrirana; posebno jo krasita obe čelni sliki, pokojnega in sedanjega cesarja, v barvotisku. Knjižica popisuje vse najiminenitnejše dogodke in ukrepe za časa vladе cesarja Franca Jožefa I., njegovo življenje in družinske razmere ter nastop vladе Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. Knjižica, ki jo toplo priporočamo, se prodaja v raznih knjigarnah ter — zlasti ob skupnih naročilih — tudi pri izdajatelju Fr. Petriču, mest. učitelju, Vič-Glince, vila »Mina«.

Kratkočasnica.

Dobra kupčija. Kmetič gre po mestu in pride do prodajalne, kjer ni bilo videti nič blaga v izloženem oknu. Radoveden se približa menjalcu in ga vpraša, kaj da prodaja. Ta mu nevoljno odgovori: »Oslovske glave prodajam.« — »Lej ga no,« se nasmehne kmetič, »to morate imeti pa dobro kupčijo, ker ste sami ostali tukaj.«

Rešitev naloge v št. 1.

T	e	s	t	a	m	e	n	t
s	t	e	k	l	a	r	n	a
k	a	t	e	k	i	z	e	m
p	o	š	t	e	n	o	s	t
p	r	e	š	t	e	t	j	e
p	r	i	j	a	t	e	l	j
b	o	s	o	p	e	t	e	c
p	o	m	a	g	a	j	t	e

Prav so rešili: Štuler Jurij, Dolinčiče pri Pliberku; Mesar Minka, učenka V. razr. Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani; Razinger Franica, učenka na Blejski Dobravi; Kramar Anton, mizar v Mateni; Fabian

Milan, Jerman Janez, Cizel Pavel, Strgar Vladko, učenci v Kamniku; Bischof Mimica, Heda in Rudolf, učenki in učenec v Ljubljani; Osterman Karlo v Kandiji; Kunc Milenka v Novem mestu; Jerman Ivan, učenec IV. razr. v Kamniku; Kušlan Dragica, učenka III. razr. v Kranju; Usenik Ivan, Elko, Rafael, učenci na Blokah; Peternel Anica, učenka IV. razr. pri uršulinkah v Ljubljani; Medvedič Milka in Fanica, Ličan Marija in Tončka, Stolfa Vida, Huber Zinka, Šircelj Tinka in Douša Dragica, učenke samostanske šole v Trnovem; Baraga Pepi in Maks, Turek Minka in Franc, učenci v Ljubljani; Avšič Mici, Benedik Mila, Bregar Erna, Česen Mici, Erjavc Mici, Grohar Valči, Gruden Franica, Hodnik Štefka, Haifer Marica, Korenčan Milka, Kočevar Anica, Kosmina Zorka, Kotzbek Edita, Lavtižar Zinka, Lavrič Iva, Likozar Ivanka, Marolt Lili, Pipp Mici, Senica Olga, Strumbl Olga, Žbontar Malči, gojenke uršul. samostana v škofji Loki; otroci ljud. šole na Kalu; Regally Ljudmila, učenka I. gimn. razreda v Ljubljani; Kremžar Stanko, učenec V. razr. v Spod. Šiški; Volk Vera in Roblek Lidija, učenki v Podgradu (Istra); Gruden Marija in Nučič Marija, učenki V. razr. v Dol. Retjah.

Odgovor na šaljivo vprašanje v št. 1.

Najlažje se naučimo materinega jezika.*

Prav so odgovorili: Štuler Jurij, Dolinčiče pri Pliberku; Schnabl Marija, učenka II. razr. pri Sv. Trojici nad Dobom; Gabrijelčič Cirila in Vida, učenki v Mošnjah; Mesar Minka, učenka V. razr. Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani; Cizel Pavel in Jerman Janez, učenca v Kamniku; Bischof Mimica, Heda in Rudolf, učenki in učenec v Ljubljani; Osterman Karlo v Kandiji, Kunc Milenka v Novem mestu; Kušlan Dragica, učenka III. razr. v Kranju; Usenik Ivan, Elko, Rafael, učenci na Blokah; Peternel Anica, učenka IV. razr. pri uršulinkah v Ljubljani; Medvedič Milka in Fanica, Ličan Marija in Tončka, Stolfa Vida, Huber Zinka, Šircelj Tinka in Douša Dragica, učenke samostanske šole v Trnovem; Baraga Pepi in Maks, Turek Minka in Franc, učenci v Ljubljani; otroci ljudske šole na Kalu; Volk Vera in Roblek Lidija, učenki v Podgradu (Istra); Gruden Marija in Nučič Marija, učenki V. razr. v Dol. Retjah.

* Nekateri so odgovorili: »Opravljivega in obrekljivega jezika«. Šegav odgovor, a menda ne brez podlage.

»Vrtec« izhaja 1. dne vsakega meseca in stane s prilogo vred za vse leto 5'20 K, za pol leta 2'60 K. — Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Pred škofijo št. 9.